

RAAD VOOR DE MEDEDINGING

Beslissing nr. 2011-I/O-53-AUD van 19 december 2011

MEDE –I/O-06/0018: Minister van Economie / Inbev Belgium NV

I. Procedure

1. Op 19 april 2006 verzocht de toenmalige Minister van Economie de Raad voor de Mededinging op grond van de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 1 juli 1999 (hierna: oude WBEM), een onderzoek te starten overeenkomstig artikel 23, § 1, c) oude WBEM omtrent de marktsituatie in de Belgische brouwerijsector. Het verzoek werd geregistreerd onder het nummer MEDE-I/O-06/0018.

2. Tijdens het onderzoek werd de oude WBEM, vervangen door de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 15 september 2006 (hierna: WBEM). Deze wet werd verder gewijzigd door de artikelen 142 tot en met 156 van de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen (B.S. van 19 mei 2009).

3. Het artikel 94, §2 van de WBEM voorziet dat de procedurehandelingen verricht in het kader van de oude WBEM van toepassing blijven met het oog op de toepassing van de huidige WBEM.

II. Betrokken partij

4. Het onderzoek is gericht tegen Inbev Belgium NV (hierna: Inbev) met maatschappelijke zetel te 1070 Brussel, Industrielaan 21.

5. Inbev maakt deel uit van de internationale brouwersgroep Inbev. Naast een administratieve zetel in Leuven heeft Inbev Belgium 4 sites waar er gebrouwd en afgevuld wordt, vooral in Hoegaarden, Leuven, Jupille en Sint-Pieters-Leeuw. Met als belangrijkste merken Belle-vue-Kriek, Hoegaarden, Witbier, Jupiler, Leffe en Stella Artois is Inbev de marktleider in België.

III. De feiten

6. De aanleiding voor het verzoek van de Minister was de tweede verhoging van de bierprijzen door Inbev in een relatief korte periode (twee jaar). Het feit dat Inbev voor de tweede keer in korte tijd zijn bierprijzen verhoogd heeft, doet volgens de Minister een vermoeden ontstaan dat er sprake zou kunnen zijn van marktverstoring. In september 2005 vond de eerste bierprijsstijging plaats met een gemiddelde van 3%, de tweede verhoging met een gemiddelde van 2,8 % kwam er in mei 2006.

IV. In rechte

4.1. Ontvankelijkheid

7. De Minister van Economie heeft op 19 april 2006 een brief gericht aan de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging waarin hij de Voorzitter op grond van het artikel 23, § 1 c) (oude WBEM) verzoekt het Korps Verslaggevers (nu Auditoraat) een onderzoek te laten voeren ‘omtrent de marktsituatie in de Belgische brouwerijsector’.

8. Deze brief werd door de griffie van de Raad voor de Mededinging ontvangen op 19 april 2006 en het verzoek van de Minister werd geregistreerd onder het nummer MEDE-I/O-06/0018.

9. Zoals hierboven aangegeven is de aanleiding van het verzoek van de Minister de tweede prijsverhoging op korte tijd van Inbev van de bierprijs. Het feit dat Inbev deze prijsverhogingen kan doorvoeren, doet de Minister vermoeden dat dit mogelijk is doordat de Belgische biermarkt

Publieke versie

‘verstoord’ is. Met deze marktverstoring bedoelt de Minister dat de Belgische biermarkt onvoldoende concurrentieel is waardoor Inbev ongestraft opeenvolgende prijsverhogingen kan doorvoeren.

10. Het verzoek van de Minister werd door het Korps Verslaggevers dan ook ambtshalve als volgt geherformuleerd: Leiden de recente prijsverhogingen doorgevoerd door Inbev Belgium tot onbillijke aankooprijzen en dienen deze aankooprijzen te worden beschouwd als een uiting van een misbruik van machtspositie in hoofde van Inbev Belgium?

4.2. Onderzoek

11. Het antwoord op de vraag of de recente prijsverhogingen doorgevoerd door Inbev hebben geleid tot onbillijke aankooprijzen, vereist het definiëren van wat onder een onbillijke aankoopprijs moet worden verstaan. Hierop is in de rechtspraak en de rechtsleer geen eenduidig antwoord te vinden. Er lijkt echter een consensus te bestaan dat als "eerlijke prijs" dient te worden beschouwd de prijs die tot stand zou zijn gekomen bij effectieve mededinging, m.a.w. de competitieve prijs.

12. De Raad voor de Mededinging heeft gesteld dat het excessieve karakter van een prijs ook kan worden vastgesteld en kan blijken uit een niet verklaarbare discrepantie tussen deze prijs en de prijs voor vergelijkbare diensten, gevraagd door andere particuliere of overheidsinstellingen, in binnen- en buitenland (RvM, 21 januari 1999, nr. 99-RPR-1 inzake praktijken van officiële invoerders van motorfietsen en FEBIAC, §31). Deze methode is mutatis mutandis ook op producten toepasbaar. Deze analyse werd door het Auditoraat van de Raad voor de Mededinging ook toegepast in de zaak Minister van Economie tegen Electrabel NV, beslissing nr. 2008-I/O-AUD van 3 juli 2008.

13. In deze zaak werd tijdens het onderzoek een vergelijkbare analyse verricht door de Algemene Directie Mededinging onder leiding van de Auditeur. De volgende methoden werden gebruikt:

1. de bierprijs (pils) van Inbev vergeleken (niveau en evolutie) met de bierprijs van haar voornaamste concurrenten;
2. de bierprijs (pils) van Inbev vergeleken (niveau en evolutie) met de prijzen van frisdranken (cola-limonade);
3. de bierprijs (pils) van Inbev in België vergeleken (niveau en evolutie) met de bierprijzen in de omringende landen (van Inbev en andere concurrenten).

4.3. Conclusie

14. De vergelijking van de prijzen en prijsstijgingen doorgevoerd door Inbev met de prijzen en prijsstijgingen doorgevoerd door andere brouwerijen concurrenten, door andere frisdrankproducenten (cola en limonade) en de prijsevoluties in een aantal omringende landen laten niet toe de vermoedens van de Minister te bevestigen dat de Belgische biermarkt ‘verstoord’ zou zijn.

15. Het Auditoraat heeft op grond van deze conclusies de voorliggende zaak opnieuw geëvalueerd in het kader van haar prioriteitenbeleid en de beschikbare middelen. De criteria die het Auditoraat hierbij hanteert zijn ondermeer het economische belang van het dossier naast het consumentenbelang, de ernst van de overtreding en de haalbaarheid van het optreden rekening houdend met de beschikbare middelen.

16. Het Auditoraat concludeert dat voorliggende feiten de toets aan de criteria voor het bepalen van het prioriteitenbeleid niet langer doorstaat. Hieruit volgt dat een onderzoek ten gronde niet verder kan worden gerechtvaardigd en dat de beperkte middelen waarover de Belgische Mededingingsautoriteit beschikt, in andere prioritaire zaken moeten worden ingezet.

V. Seponering

17. Het Auditoraat seponeert conform het artikel 45, §2 WBEM een klacht of een verzoek wegens niet ontvankelijk of niet gegrond ofwel gelet op het prioriteitenbeleid en de beschikbare middelen.

Publieke versie

Om deze redenen,

Het Auditoraat van de Raad voor de Mededinging,

Uitspraak doende overeenkomstig artikel 45, § 2 WBEM,

- Verklaart het verzoek van de Minister met betrekking tot de marktsituatie in de biersector ontvankelijk,
- Seponeert het verzoek tot onderzoek gelet op het prioriteitenbeleid en de beschikbare middelen.

Gedaan te Brussel, op 19 december 2011.

Voor het Auditoraat,

Devi WYNS
Adjunct-auditeur

Karel MARCHAND
Adjunct-auditeur

Bert STULENS
Auditeur-generaal